

Emailadres: secretaris@bomenbond.nl

Aan: de gemeente Leiden, senior projectmanager Oscar van der Padt
Per mail: www.leiden.nl/contact en O.van.der.Padt@leiden.nl

Leiden, 16 februari 2023

U heeft de Bomenbond Rijnland¹ op 25 januari 2023 via een e-mail uitgenodigd om voor 17 februari 2023 advies aan u te geven over de Professorenwijk-Oost fase 2:

“Momenteel zijn we de Professorenwijk-Oost fase 2 aan het voorbereiden. Ik zou graag de bomenbond willen verzoeken om naar de plannen te kijken voor deze wijk. We zijn erg benieuwd naar jullie advies. In het bestand bomen-toelichting staat de gehele onderbouwing.”

Met dit briefadvies komen wij aan uw verzoek tegemoet.

In de e-mail is een bijlage van het Voorlopig Ontwerp Bomen Professorenwijk Oost fase 2 toegevoegd. Daarin wordt aan de Bomenbond de compensatie en de nieuw aan te planten bomen in dit ontwerp voorgelegd. In die bijlage is te lezen dat de kapaanvraag door de afdeling Beheer wordt verzorgd en voorbereid omdat voor de werkzaamheden als gevolg van de wijkvernieuwing geen bomen hoeven te wijken.

Het verwijderen van bomen zal daarom alleen gebeuren op basis van noodzakelijke beheermaatregelen. Vanwege die beheermaatregelen worden bomen gekapt in de volgende straten:

- Moddermanstraat: 9 bomen
- Meijerskade (aan de oever): 1 boom
- Oppenheimstraat: 2 bomen

In ons advies zullen wij daarom achtereenvolgens ingaan op:

- (1) de wijkvernieuwing: de effecten daarvan op de bomen en ander groen;
- (2) de beheermaatregelen: de effecten daarvan op de bomen en ander groen.

1. De effecten van de wijkvernieuwing op de bomen (en ander groen)

Door de gemeente is gekozen voor een ontwerpprincipe om zoveel mogelijk bomen te laten staan, in zoverre dat toelaatbaar is voor de vervanging van de riolen.

De conclusie van de gemeente is dat - als gevolg van het navolgen van de adviezen van ingehuurde externe experts – daarom geen bomen hoeven te wijken. Wel zullen enkele bomen als gevolg van de rioolvervanging schade ondervinden, zo blijkt uit de die externe experts uitgebrachte Bomen Effect Analyses (BEA).

De Bomenbond Rijnland oordeelt positief inzake het gekozen ontwerpprincipe en vindt het daarbij van belang dat de schade van de werkzaamheden voor de bomen en ander groen door het serieus navolgen van die adviezen zo veel mogelijk wordt beperkt.

¹ De Bomenbond Rijnland bestaat sinds 1995 en heeft volgens haar statuten ten doel: “de instandhouding, verrijking en waar nodig herstel van flora, fauna, landschap, soortenrijkdom en ecologie, in het bijzonder de instandhouding, verrijking en nieuwe aanplant en waar nodig herstel van bomen en houtopstanden.”

Hieronder gaan wij hier nader in op de adviezen in die uitgebrachte Bomen Effect Analyses.

De gemeente heeft opdracht gegeven om voor twee gebieden binnen het project een dergelijke analyse op te stellen.

Beide analyses zijn opgesteld door Boomadviesbureau Duifhuizen:

- BEA van 6 oktober 2022, waarbij vijf secties worden onderscheiden;
- BEA van 22 juni 2022 specifiek voor de herinrichting van de Asserstraat.

1.1. Effecten wijkvernieuwing op bomen in vijf secties (diverse straten)

In de BEA van 6 oktober 2022, worden vijf secties onderscheiden:

- Sectie 1: Meijerskade (36 bomen)
- Sectie 2: Van Vollenhovenplein/Van Vollenhovenkade (16 bomen)
- Sectie 3: Oppenheimstraat (9 bomen)
- Sectie 4: Van Vollenhovenkade/Scholtenstraat (17 bomen)
- Sectie 5: Van Vollenhovenkade/Hazewinkelstraat (16 bomen)

Binnen de invloedsfeer van de voorgenomen werkzaamheden (betreffende de riolering, de ruimtereservering voor een toekomstig warmtenet, de vervanging van de verharding van wegen, parkeerplaatsen en trottoirs, de aanleg van een natuurlijkvriendelijke oever en van Wadi's²) bevinden zich 94 (gemeentelijke) bomen. Aan Boomadviesbureau Duifhuizen is opdracht gegund om een Bomen Effect Analyse (BEA) uit te voeren.

Ook wordt aandacht gevraagd voor de impact van de uitvoering van de werkzaamheden als gevolg van bewegingen van vrachtwagen en kranen, alsook de opslag van sloop- en bouw materiaal en bouw materieel.

Eindoordeel van de effecten volgens deze BEA:

- 39 bomen: behoud van de boomtechnische kwaliteit is mogelijk;
- 54 bomen: behoud van de boomtechnische kwaliteit is alleen mogelijk als aan bepaalde randvoorwaarden wordt voldaan (aanpassing ontwerp, minimale graafafstanden en werkwijze);
- 1 boom (Amerikaans krentenboompje) zou gekapt moeten worden vanwege slechte boomkwaliteit.

De Bomenbond Rijnland maakt zich op basis de gepresenteerde analyse vooral sterk voor de 54 bomen waarvan de levensverwachting negatief wordt beïnvloed indien niet aan de randvoorwaarden wordt voldaan. Hieronder gaan we daar per sectie nader op in.

De te kappen boom betreft een Amerikaans krentenboompje (*Amelanchier lamarkii* 'Robin Hill', met een stamdiameter van 20 centimeter en een hoogte van 6 meter).

De Bomenbond Rijnland onderschrijft de analyse voor deze boom en leest in het Voorlopig Ontwerp Bomen met instemming dat hiervoor een vervangende boom (Zwarte els) wordt aangeplant.

Sectie 1: Meijerskade (36 bomen)

In deze sectie zijn de volgende werkzaamheden gepland: riolering, vervanging verharding van wegen, parkeerplaatsen en trottoirs, ruimtereservering warmtenet, aanleg natuurlijke oever en aanleg Wadi.

In de BEA wordt aanbevolen om de locatie van de voorgenomen locatie van de Wadi te wijzigen in verband met toelaatbare graafschade aan wortels van bomen.

De Bomenbond Rijnland onderkent de conclusies voor deze sectie op bladzijde 26 in de BEA en de adviezen voor ook deze sectie op bladzijde 51.

² Wadi: Water Afvoer Drainage en Infiltratie

Sectie 2: Van Vollenhovenplein/Van Vollenhovenkade (16 bomen)

In deze sectie zijn de volgende werkzaamheden gepland: riolering, vervanging verharding wegen, parkeerplaatsen en trottoirs, herinrichting van boomplantvakken, aanleg toekomstig/fictief warmtenet. De Bomenbond Rijnland kan zich vinden in de conclusies voor deze sectie op bladzijde 26 in de BEA en de adviezen voor ook deze sectie op bladzijde 51.

Sectie 3: Oppenheimstraat (9 bomen)

In deze sectie zijn de volgende werkzaamheden gepland: vervanging verharding van parkeerplaatsen en trottoirs, herinrichting (vergroting) van boomplantvakken, alsook vervanging verharding rijbaan, riolering en aanleg warmtetracé.

Door genoemde werkzaamheden worden hier geen effecten op de bomen voorzien.

Als gevolg van periodieke boominspectie door de gemeente worden wel beheermaatregelen voor de bomen in deze straat voorgesteld, waaronder de kap van twee bomen. Wij stellen vragen over de keuze van de boomsoorten die hiervoor in de plaats komen. Zie daarvoor onze opmerkingen verderop (bladzijde 6) in van deze brief over de bomen in de Oppenheimstraat.

Sectie 4: Van Vollenhovenkade/Scholtenstraat (17 bomen)

In deze sectie zijn de volgende werkzaamheden gepland: vervanging verharding van wegen, parkeerplaatsen en trottoirs, herinrichting (vergroting) van boomplantvakken, alsook vervanging verharding rijbaan, rioleringswerkzaamheden en aanleg warmtetracé.

De Bomenbond Rijnland onderkent de conclusies voor deze sectie op bladzijde 42 in de BEA en de adviezen voor ook deze sectie op bladzijde 51.

Sectie 5: Van Vollenhovenkade/Hazewinkelstraat (16 bomen)

In deze sectie zijn de volgende werkzaamheden gepland: vervanging verharding van wegen, parkeerplaatsen en trottoirs, herinrichting (vergroting) van boomplantvakken, rioleringswerkzaamheden en aanleg warmtetracé en de aanleg van een rotonde en dwarsparkeervakken.

De Bomenbond Rijnland onderkent de conclusies voor deze sectie op bladzijde 48 in de BEA en de adviezen voor ook deze sectie op bladzijde 51.

Impact van de uitvoering

Op bladzijde 49 van de BEA wordt gewezen op de impact van de uitvoering van de werkzaamheden als gevolg van bewegingen van vrachtwagen en kranen, alsook de opslag van sloop- en bouw materiaal en bouw materieel.

De adviezen voor alle secties staan samengevat op bladzijde 51 van de BEA.

De Bomenbond Rijnland kan zich vinden in de adviezen in de BEA die ertoe moeten leiden dat voor 54 bomen dusdanige maatregelen worden genomen dat deze duurzaam kunnen worden behouden.

Een van de adviezen in de BEA is om een Boombeschermingsplan en een Werkplan bomen te laten opstellen.

Punt 1. De Bomenbond Rijnland zou graag afschriften van deze plannen ontvangen.

Een andere aanbeveling in de BEA is dat een extern Vaktechnisch Toezichthouder Bomen toeziet op de naleving van de boombeschermingsmaatregelen en de overige voorwaarden in de BEA.

Punt 2. De Bomenbond Rijnland zou graag de contactgegevens van deze externe toezichthouder ontvangen, zodra bekend is wie dat wordt.

1.2. Effecten wijkvernieuwing in de Asserstraat

De BEA van 22 juni 2022 heeft specifiek betrekking op de **Asserstraat** (29 bomen)

In de **Asserstraat** wil de gemeente overgaan op langsparkeren in plaats van haaksparkeren. Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden zich 29 bomen. Bij 4 bomen worden door verkleining van de boomspiegels knelpunten voorzien. Voor een aantal van de bomen wordt overigens ook een vergroting van de groeiplaats gerealiseerd.

Het eindoordeel van de effecten volgens deze BEA:

- 23 bomen: behoud van de boomtechnische kwaliteit is mogelijk; bij 10 van deze bomen wordt de doorwortelbare ruimte vergroot door vergroting van de boomspiegels.
- 4 bomen: behoud boomtechnische kwaliteit is niet mogelijk, tenzij het ontwerp wordt aangepast, waarbij de parkeerstrook ter hoogte van de bomen wordt onderbroken.
- 2 bomen: behoud boomtechnische kwaliteit alleen mogelijk onder een bepaalde randvoorwaarde: niet graven binnen de boomspiegel.

De negen adviezen in de BEA voor de Asserstraat staan op bladzijde 24.

De Bomenbond Rijnland onderschrijft deze adviezen: aanpassen ontwerp, bescherming van de bomen tijdens de werkzaamheden en toezicht op de ontgravingen onder deskundig toezicht (European Tree Worker of European Tree Technician).

Punt 3. De Bomenbond Rijnland wordt graag geïnformeerd over de wijze waarop het toezicht wordt geregeld en ontvangt graag de contactgegevens van deze toezichthouder.

De waarde van ander groen dan bomen in de Asserstraat

De waarde van bestaande struiken in het gebied en het bodemleven waarin die struiken wortelen vindt de Bomenbond Rijnland ook van groot belang voor de bescherming van de natuur in deze straat. Een belangrijk deel van de biodiversiteit in het gebied wordt geboden door de huidige dichte beplanting en het aanwezige bodemleven. Nieuw aan te brengen bomengrond en aanplant van passende nieuwe bodembedekkers zijn uiteraard belangrijk daar waar de werkzaamheden dat nodig maken. Maar het beschermen van het al aanwezige bodemleven is nog belangrijker.

Punt 4. De Bomenbond Rijnland bepleit het zoveel als mogelijk sparen van de bestaande bodems en het daarin aanwezige bodemleven, alsook de daarin groeiende de bestaande struiklagen en overige beplanting. De Bomenbond verneemt graag op welke wijze in ontwerp en uitvoering aan dit pleidooi tegemoet wordt gekomen.

2. De effecten van de beheermaatregelen op de bomen (en ander groen)

Tegelijkertijd met de werkzaamheden in verband met de wijkvernieuwing zijn door de gemeente diverse beheermaatregelen in het desbetreffende gebied gepland.

Uit de periodieke boomcontrole is gebleken dat een deel van het bomenbestand minder dan vijf jaar te handhaven is.

Moddermanstraat

Het plan van de gemeente is om alle 16 bomen te kappen (bomen van 2^e grootte) en deze te vervangen door 9 of 10 nieuwe bomen (bomen van 1^e grootte). Op bladzijde 12 van het Voorlopig Ontwerp van januari 2023 zijn 10 nieuwe bomen ingetekend; op bladzijde 16 van datzelfde Voorlopig Ontwerp zijn 9 nieuwe bomen ingetekend.

Aan de andere zijde van de straat, waar nu geen bomen in het openbare gebied staan, worden aanvullend 9 bomen van 2^e grootte aangeplant. De straat gaat er in aantal bomen dus op vooruit (van 16 naar 18) en ook in kwantiteit van het (toekomstige) boomkroonvolume (m³).

De gemeente heeft opdracht gegeven aan de firma BoomOntzorging advies uit te brengen over de laanbeplanting in de Moddermanlaan. Het rapport is uitgebracht op 6 oktober 2021.

Van de oorspronkelijke 16 Pruimbladige meidoorns in deze bomenrij resteren nog 11 bomen. Op de 5 eerder opgevallen plekken zijn hulstboompjes aangeplant.

In het rapport wordt geconstateerd dat de conditie van 9 deze 11 meidoorns zo slecht is dat deze minder dan vijf jaar te leven hebben en aan vervanging toe zijn. De andere twee meidoorns hebben een levensverwachting van nog vijf tot tien jaar. Voorgesteld wordt alle 16 bomen te kappen.

De Bomenbond Rijnland heeft de bevindingen in het Boomtechnisch advies van BoomOntzorging bestudeerd en ook ter plekke polshoogte genomen en met een van de bewoners gesproken. De bomenbond komt voor 9 van de 11 bomen tot dezelfde conclusie. Voor twee van de meidoorns deelt de bomenbond de conclusie vooralsnog niet. Met groeiplaatsverbetering kan de levensverwachtingen van deze twee bomen worden verlengd. Vervanging van deze bomen is dan met circa tien jaar uit te stellen. Het gaat om de bomen met de boom-ID-nummers 2038587 en 2038556.

Punt 5. De Bomenbond beveelt de gemeente de voorgenomen kap te heroverwegen en om als maatregel groeiplaatsverbetering voor de bestaande twee bomen toe te passen en daarmee een langer behoud van deze twee bomen te bevorderen.

De vijf kleine hulstboompjes zijn binnen de huidige en toekomstige bomenrij minder op hun plaats. De Bomenbond kan instemmen met aanplant van vervangende bomen in de Moddermanstraat van bomen van 1^e grootte, die meer bijdragen aan klimaatadaptatie (schaduwwerking, koeling door verdamping, regenwaterinterceptie, afvangen van fijnstof en het opslaan van CO₂) en aan ecologische waarde (biodiversiteit).

Punt 6. De Bomenbond Rijnland beveelt aan de hulstboompjes te verplaatsen naar een andere plek in de stad.

Gekozen is voor het uitgangspunt om bestaande bomenlanen aan te vullen met dezelfde soort of in habitus vergelijkbare soorten, waarbij nieuwe aanplant bij voorkeur bestaat uit biodiverse soorten.

Uit de kaart op bladzijde 16 van het Voorlopig Ontwerp maken wij op dat vijf iepen van de 1^e grootte aangeplant gaan worden, te weten een Amerikaanse selectie van de Hollandse iep (Ulmus 'Pioneer' Deze soort is middelmatig resistent tegen de iepenziekte (3 op een schaal van 0 tot 5, waarbij 5 de hoogste graad van resistentie is). De ecologische waarde wordt door de gemeente als hoog ingeschat (3 op een schaal van 0 tot 4).

Daarnaast komen er vier iepen van 2^e grootte, de Ulmus LUTECE ('Nanguen'), resistentie tegen iepenziekte is 4, ecologische waarde is 3. Echter: deze bomen zijn volgens iepenskundige Martin Tijdgat minder geschikt als straatboom (zie www.boomzorg.nl – 2/2021 bladzijde 65). Kies dan liever een Ulmus Plantijn, een iep van 1^e grootte, iepenziekte resistentie 3 en ecologische waarde 3. Dan wel een andere boomsoort van 1^e grootte die hier zou passen, bijvoorbeeld een haagbeuk (Carpinus betulus 'Fastigiata), ook ecologische waarde 3; kan goed teen verharding.

De Bomenbond Rijnland kan een keuze voor vijf bomen van 1^e grootte goed onderschrijven. Een dergelijke boom kan in een geschikte groeiplaats 15 tot 18 meter hoog worden. Uit een oogpunt van klimaatadaptatie lijkt dit een geschikte keuze voor het beschaduwen van de zuidwestzijde naastgelegen woningen.

Punt 7. De Bomenbond Rijnland kan de keuze van de vier iepensoorten van 2^e grootte niet onderschrijven en bepleit om in plaats hiervan bomen van 1^e grootte aan te planten.

Aan de andere zijde van de straat staan momenteel geen bomen. Door de gemeente wordt voorgesteld om hier aanvullend bomen aan te planten. Hier zou ruimte zijn voor bomen van de 2^e grootte. Voorgesteld wordt Eenstijlige meidoorns aan te planten (Crataegus monogyna 'Stricta'). De Bomenbond Rijnland staat sceptisch tegenover deze keuze. In de stad staan momenteel meer dan 1000 meidoorns, waarbij in meerdere straten is te zien dat meidoorns het niet goed doen in straatverharding³. De vraag is of zelfs met groeiplaatsverbetering de meidoorns in een dergelijke straat wel goed zullen aanslaan. Bij de redenering dat de aanplant van meidoorns in deze straat

³ Wegkwijnende en afstervende meidoorns staan bijvoorbeeld in de Roodenburgerstraat, Meidoornstraat, Waldeck Pymontstraat,
5 Advies Bomenbond Rijnland inzake wijkvernieuwing Professorenwijk-Oost fase 2 (d.d. 16 februari 2023)

doorslaggevend zou moeten zijn dat het aanleiding zou vormen voor mussen om zich daar te vestigen zetten wij vraagtekens.

Punt 8. De Bomenbond Rijnland adviseert in de Moddermanstraat niet opnieuw meidoorns aan te planten, een andere ecologisch waardevolle en klimaat adaptieve boomsoort.

Onderstaand citaat komt uit het advies van BoomOntzorging. De Bomenbond Rijnland onderschrijft deze zienswijze en zou graag zien dat de gemeente de keuze van vervangende bomen onderbouwd met meer argumenten dan alleen de waardering in het Register Ecologische Bomen.

“Vervangen van de bomen die een ruim spectrum aan ecosysteemdiensten bieden. Dit betekent dat bij de soortenkeuze voor nieuwe bomen niet alleen naar de waardering van het Register Ecologische Bomen moet worden gekeken, maar ook naar alle andere belangrijke functies die straatbomen in het stedelijk milieu kunnen en moeten bieden.

Ook zal daarbij overwogen moeten worden om meer variatie in het assortiment aan te brengen, hetgeen van belang is voor risicospreiding bij het ontstaan van nieuwe boomziekten. Vervangen van de bomen die een ruim spectrum aan ecosysteemdiensten bieden. Dit betekent dat bij de soortenkeuze voor nieuwe bomen niet alleen naar de waardering van het Register Ecologische Bomen moet worden gekeken, maar ook naar alle andere belangrijke functies die straatbomen in het stedelijk milieu kunnen en moeten bieden.

Ook zal daarbij overwogen moeten worden om meer variatie in het assortiment aan te brengen, hetgeen van belang is voor risicospreiding bij het ontstaan van nieuwe boomziekten.”

Op bladzijde 21 van het Voorlopig Ontwerp is te lezen dat uit de participatie is gebleken dat op dat moment een kleine meerderheid voorstander zou zijn van parkeervariant 2 (langsparkeren). Op 14 februari 2023 spraken wij een bewoner die de aan de participatie heeft deelgenomen en die beweert dat juist een meerderheid zou bestaan voor het bestaande haaksparkeren. Daarbij gaf hij te kennen dat een wens bestaat voor het handhaven van de langgerekte dichte hagen die de meidoorns met elkaar verbinden. Dit biedt schuilplaatsen aan egels en padden die aldaar worden waargenomen.

Punt 9. De Bomenbond Rijnland bepleit het zoveel mogelijk handhaven van de bestaande ter plekke gerijpte bodems met de daarop groeiende hagen in de Moddermanstraat.

Oppenheimstraat

Wat precies gaat gebeuren in de Oppenheimstraat is voor de Bomenbond Rijnland niet geheel duidelijk. Twee bomen (Rode paardenkastanjes) worden gekapt, die worden dan zoals gebruikelijk gecompenseerd en er worden nieuwe bomen extra aangeplant. Uit bladzijde 16 van het Voorlopig Ontwerp maken wij op: 8 lijsterbessen (diverse cultivars), 6 meidoorns (*Crataegus monogyna* ‘Stricta’) en 9 van de bestaande bomen worden gehandhaafd.

Punt 10. Voor de Bomenbond Rijnland is onduidelijk welke overwegingen hebben geleid tot juist de keuze van deze boomsoorten op deze plek en adviseert aan te geven welke andere belangrijke functies dan een ecologische (afgemeten aan de waarde in het Register Ecologische Bomen) kunnen en moeten deze straatbomen in het stedelijk milieu in de Oppenheimstraat gaan bieden.

Scholtenstraat

In het Voorlopig Ontwerp Bomen van januari 2023 is opgenomen dat in de Scholtenstraat ruimte voor extra bomen. Verder wordt voorgesteld hier twee bestaande bomen te verplaatsen.

Op de kaart op bladzijde 12 van het VO is te zien dat het gaat om toevoeging van 6 bomen. Op de kaart op bladzijde 16 staan 5 nieuwe bomen ingetekend van de boomsoort *Cornus mas* (Gele kornoelje). De aanplant van extra bomen waardeert de Bomenbond Rijnland uiteraard positief. Evenwel: *Cornus mas* wordt 5 tot 6 meter hoog en verdraagt geen vergharding.

Punt 11. Ook hier is voor ons onduidelijk welke overwegingen hebben geleid tot juist de keuze van deze boomsoort op deze plek en adviseren wij aan te geven welke andere belangrijke functies dan een ecologische (afgemeten aan de waarde in het Register Ecologische Bomen) kunnen en moeten deze straatbomen in het stedelijk milieu in de Scholtenstraat gaan bieden.

Punt 12. De Bomenbond Rijnland merkt in bovenstaand advies op dat de aantallen nieuwe bomen op de bladzijden 12 en 16 van het Voorlopig Ontwerp van elkaar verschillen en zou daarop graag een nadere toelichting ontvangen.

Punt 13. Overigens is Bomenbond Rijnland benieuwd naar de leereffecten bij de gemeente betreffende de aanpak in de Gasthuiswijk fase 1 en de Professorenwijk-Oost fase 1 en op welke wijze die eventuele inzichten worden gebruikt voor de aanpak in fase 2.

3. Samenvatting van ons advies

De wijkvernieuwing en rioolvervanging, alsook de beheermaatregelen bieden gelegenheid het bomenbestand te verbeteren. De Bomenbond Rijnland ziet in de plannen positieve punten, maar ook enkele aandachtspunten.

Positief is de aanplant van extra bomen in het gebied. Wel heeft de Bomenbond Rijnland vragen over de onderbouwing van de keuzen voor bepaalde boomsoorten. Ook stellen wij in ons advies voor om in bepaalde straten (Moddermanstraat, Oppenheimstraat, Scholtenstraat) tot een nadere onderbouwing dan wel tot een andere keuze te komen.

Daarnaast constateren we dat wordt voorgesteld 12 bomen te kappen. Voor 10 van deze bomen respecteren we die conclusie.

Voor twee van de bomen – Pruimbladige meidoorns in de Moddermanstraat die nog vijf tot tien jaar te leven hebben en die door groeiplaatsverbetering mogelijk nog langer kunnen leven - stellen wij voor om deze niet te kappen.

De Bomenbond Rijnland waardeert het gestelde in paragraaf 3.1 van het Voorlopig Ontwerp Bomen betreffende het vergroten van de biodiversiteit. We constateren daarbij wel dat bij de stukken geen zogenoemde groentoets dan wel een natuurscan gevoegd. In het gebied zijn waarneembaar veel dieren aanwezig. Een van de bewoners sprak tegenover de Bomenbond Rijnland zijn zorgen uit over de leefruimte voor egels en padden. De Bomenbond Rijnland onderkent die zorgen en wijst daarbij in het bijzonder ook op de waarde van de aanwezige struiken, hagen, heggen en andere beplanting voor vogels, zoogdieren, amfibieën en andere levensvormen op en in de bodem.

De Bomenbond Rijnland zou van de gemeente graag een respons ontvangen op welke wijze zoveel mogelijk van de bestaande beplanting en de bestaande bodem inclusief het daar aanwezige bodemleven in stand kan blijven.

De Bomenbond Rijnland is blij met de aandacht die in de Bomen Effect Analyses wordt besteed aan boombeschermende maatregelen en het toezicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. We zouden daarover graag de nadere informatie ontvangen die we ons hierboven advies hebben benoemd.

In het voorgaande hebben wij op 13 punten geadviseerd dan wel vragen gesteld. Van al deze punten vernemen wij graag op welke wijze hieraan in ontwerp en uitvoering tegemoet kan worden gekomen. Van onze kant zijn we graag bereid desgewenst een mondelinge toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,

Eduard Groen, bestuurslid Bomenbond Rijnland